

Əlilliyi olan uşaqla davranış qaydaları

Ailədə əlilliyi olan uşağın dünyaya gəlməsi valideynlərin həyatında dəyişikliklərə səbəb olur. Valideynlər çaşqınlıq, inkaretmə, günah, ümitsizlik kimi hissələri yaşayaraq, ilk dəfə qarşılaşdığı problemlə üz-üzə qalır və uşaqla necə davranacağını bilmir. Erkən yaşlarından uşaqla düzgün davranışın onun ümumi inkişafına təsirini və şəxsiyyət kimi formalaşmasında valideynlərin üzərinə düşən məsuliyyəti və rolu nəzərə alaraq, uşaqla davranma qaydalarını təqdim edirik:

1. Əlilliyi olan uşağa onun həmyaşlılarına yanaşdığınız kimi yanaşın-mehribanlıq və hörmətlə. Əgər siz 8 yaşlı əlilliyi olan uşaqla 4 yaşındakı əlilliyi olmayan uşaq kimi rəftar etsəniz, o, bunu dərhal duyacaq və özünü təhqir olunmuş hiss edəcək. Əgər əlilliyi olan uşağın hər hansı bir şeydə çətinlik çəkdiyini görürsünüzsə, əlilliyi olmayan uşaqla olduğu kimi ünsiyyət qurmağa çalışın. Məsələn, əgər çətinlik çəkirse, kömək etməzdən qabaq mütləq soruşun: "Bunun üçün köməyə ehtiyacın varmı?". Uşağı tanımağa başladıqca siz təbii olaraq onunla digər uşaqlarla olduğu kimi ünsiyyətin ən yaxşı yollarını öyrənəcəksiniz.
2. Uşağın əlilliyi barədə məlumatlı olun. Uşaq özü də birbaşa olaraq öz ehtiyacları barədə sizə məlumat verə bilər.
3. Uşaqdan müsbət gözləntiləriniz olarsa, o, bu gözləntiləri qarşılamaq üçün yollar axtaracaq.
4. Hörmətli davranış üçün bir nümunə olun və uşaq sizi təqlid edəcək. Hətta uşaq danışa bilməsə belə, onunla danışın. Uşaq sizin dedikərinizin bəzilərinə və ya hamısını başa düşə bilər və ona hörmət etdiyinizə görə özünə inamı artır.
5. Əgər uşaqlarda hər hansı davranış pozğunluğu olubsa, onu dərhal cəzalandırmaq əvəzinə, səbəbi araşdırmağa çalışın. Uşaqla çoxlu danışın, təhqiredici hərəkətlərə və sözlərə yol verməyin.
6. Uşağın fərqliliklərinə hörmət edin. Onun fərqli görünüşündən utanmayın. Əlilliyi olan uşağa normal görünməyi öyrətmək əvəzinə, digərlərinə müxtəliflikləri qəbul etməyi öyrədin.
7. Uşağın öz vəziyyətindən utanmaması üçün ona şərait yaradın, onun güclü tərəflərini vurğulayaraq, özünə inam hissini artırın.
8. Uşağın cəmiyyətə qatılması üçün əlinizdən gələni əsirgəməyin. Bütün tədbirlərdə iştirak etməsi üçün daim digər əlilliyi olan insanlar, təşkilatlarla əlaqə saxlayın.
9. Fərqli situasiyalarda uşağın fikrini soruşun: "Sən necə düşünürsən, bunu belə etsək, necə olar?" Belə suallar uşağın prosesə cəlb edilməsi və özünə inamını artırmaq üçün vacibdir.
10. Ailədəki və uşağın ətrafındakı digər uşaqlara əlilliyi olan uşağınızla necə davranmaları ilə bağlı məlumat verin.
11. Uşağınıza digər əlilliyi olan insanların uğur hekayələrindən danışaraq, onları həvəsləndirin.
12. Uşağınız əlil arabasından istifadə edərsə, onunla ünsiyyət qurarkən bir səviyyədə göz kontaktı yaratmağa çalışın.
13. Uşağınızı olduğu kimi qəbul edin, onun güclü tərəflərini əsas tutaraq, zəif cəhətlərini inkişaf etdirməyə ona kömək edin.
14. Uşağınıza əlilliyin xəstəlik və insan ləyaqətini alçalacaq bir hal olmadığını izah edin.
15. Uşağınızla şəxsiyyət kimi davranın.

Bu qaydalar tək-cə əlilliyi olan uşağın valideynləri üçün deyil, eyni zamanda uşaqla ünsiyyətdə olan hər kəs üçün keçərli və lazımlıdır. Yuxarıdakı tövsiyələrə əməl etməklə, əlilliyi olan uşaqların özgüvənini yüksək olan şəxsiyyət kimi böyüməsinə əvəzsiz töhvənizi verəcəksiniz!

